

man ikke har kunnet opnaae Enighed om dette vanskelige Punkt, saa er det bedst ganske at udelade det. Jeg tænker mig, at, naar vi endelig vilde bestræbe os derfor, saa kunne vi vel finde en fyldestgjorende Løsning. Ved Betragtningen af § 21 forekommer det mig virkelig, at vi ikke maae følge den ærede Drøfter for Udvalget ved eensidig at fæste Blikket paa Auktioner; der er jo tillige noget Andet i denne Paragraph. Den siger jo ogsaa, at enhver Godseier kan fyldestgjøre Lovens Fordringer ved at fremlægge en Salgsplan, hvorefter han frivillig vil sælge til sine Fæstere, og det er da en Vej, som her i Landsstinget ikke let kan tænkes at ville møde Modstand; thi det vil erindres, at det ifjor blev udvillet i Landsstingets fortrinlige Betænkning over Lovforslaget om Fæstegodsens Overgang til Selveiendom, at det var den naturlige Vej at gaae, den Vej, der stemmede med hele Forholdets historiske Udvikling, og den, som stemmede med Lov og Ret, saa mod den synes det mig, at man ikke kan have Meget at erindre. Og nu maa det ikke glemmes, at de fleste Majoratsbesiddere i Virkeligheden allerede have erklæret sig villige til at sælge, saa om Tvang — ja, om Tvang er der jo i dette Lovforslag overhovedet slet ikke Tale, kun om Vilkaarene for at opnaae et større Gode. — Med Hensyn til Auktionerne vil jo det høie Thing nys have hørt, at de tilfredsstillende mindste den ene Side af os, kun ville de gjerne have, at $\frac{1}{4}$ skulde sættes op til $\frac{1}{3}$, Saalangt kan jeg ikke følge de Herrer. Men paa den anden Side kan jeg ikke dele den Frygt, som blev udtalt for Auktioner i Almindelighed. Der er jo ikke Tale om at stille Fæstegaardene, Fæsterektighederne til Auktion — man skulde troe det, naar man hører den stærke Opposition derimod. Saadanne Auktioner kunne maastee komme paa de Majorater af Bønderjord, som jeg har tilladt mig at nævne, men her er Spørgsmaal om, naar Besidderen ikke kan komme overeens med Fæstere, da at sikkre Fæstere gennem en saadan Auktion: Thi at det vil være et meget betydningsfuldt Moment i Godseierens Overveelse, at han, dersom han ikke kan opnaae frivillig Overenskomst, skal sælge og skal afgive et betyde-

ligt Beløb af Kjøbesummen til Statskassen, det kan man jo sige sig selv. Jeg kan saaledes ikke troe Andet, end at det høie Thing vilde meget lemlæste Jorden, naar det udtog Bønderjorden; jeg troer navnlig, at de Arter af Majorater, som da vilde blive tilbage, maatte betragtes som en ganske besynderlig Art af Bauskabninger eller Krøblinger. Jeg skal derfor tillade mig at anmode det høie Thing om at følge Regeringens Forslag. Jeg vil haabe, at mine Betragtninger ikke ere ganske uden Vægt; men den ærede Justitsminister vil uden Tvivl forsyne det høie Thing med endnu meget bedre Argumenter.

Scholer: Jeg skal ikke følge det ærede Medlem — det kan jeg ikke — i hans lange Motivering af hans Anskuelse; jeg skal kun gjøre een Bemærkning dertil. Naar den ærede Taler saa stærkt fremhæver disse Majorater, der vilde skæbes af Bøndergaarde, saa maa jeg dog tillade mig at troe, at den Majoratsbesidder, som ønsker at faae Majoratsbaandet hævet, vil stræbe hen til i Forveien at sælge sit Fæstegods. Det maa han stræbe hen til; han vil ikke let finde paa at forlange Majoratsbaandet hævet for Hovedgaardene og beholde Bøndergodset. Nei, han vil stræbe af al Magt at sælge Fæstegodset, altsaa sælge det i Genhold til Loven af 21de Juni 1854, og det vil blive en Spørgsmaal mere for en saadan Majoratsbesidder til at stræbe hen til at sælge sit Fæstegods, at han ønsker Majoratsbaandet hævet. — Jeg glemte for at udtale mig om Forslaget under Nr. 21. Jeg og to andre af Udvalgets Medlemmer have tilladt os at foreslaae Tallet „10“ i sidste Linie af § 21 forandret til „20“. Der staer i Lovforslaget, at den contante Indbetaling ved den Salgsplan, som Majoratsbesidderen fremlægger, ikke maa fastsættes højere end til 10 Procent, og Udvalgets øvrige Medlemmer have foreslaaet, at denne Bestemmelse skulde gaae ud af Loven. Dette have vi anseet for noget misligt; thi, naar der i en saadan Salgsplan stelingen Bestemmelse fandtes om, hvor stor en Udbetaling Majoratsbesidderen vilde fordre, kunde man frygte for, at han vilde fordre saa stor en Ud-